

Engin Günaydın: “Oynadığım her rolün hayatla bir bağı olmasını istiyorum.”

25 Kasım 2010 tarihinde Mithat Alam Film Merkezi'nin konuğu, sinemamızın özgün ve başarılı oyuncularından Engin Günaydın'dı. Moderatörlüğünü Nil Perçinler'in yaptığı söyleşide Türkiye sinemasının gelişim süreci ile ilgili konulara değinilirken, Engin Günaydın'ı oyuncu kimliğinin yanı sıra senarist kimliğiyle de tanıma fırsatı yakaladık. Soruları samimice yanıtlayan Günaydın'ın rol aldığı Yazgı (Zeki Demirkubuz, 2001), Yazı Tura (Uğur Yücel, 2004) ve senaryosunu da yazdığı Taylan Kardeşler imzalı son filmi Vavien (2009) aynı hafta içerisinde Merkez izleyicisiyle buluştu. Oyunculuğa ilk başladığı yıllardan günümüze kadar geçirdiği dönemleri; annesi ve ailesinin sinema dilini oluşturmaındaki önemini; sinemaya, hayata ve dostluğa bakışını içtenlikle paylaşan Günaydın'ın söyleşisine öğrencilerin ilgisi büyüktü.

Nasıl bir eğitim aldınız, oyunculuğa nasıl başladınız, konser- vatar döneminiz nasıldı, bunları sizden dinleyebilir miyiz?

Engin Günaydın: Aslında oyunculuk yapacağım diye düşünmedim. Sinemacı olacağım diye de hiç düşünmedim. Kalabalık bir ailenin çocuğuyum. Ailem elektrikçiydi. O zamanlar elektrik için imza getirilmesi gerekiyordu, bunu da mühendis yapabiliyordu. Ailede de mühendis yoktu. Ben de bari mühendis olayım da aileyi kurtarayım diye planlıyordum. Ben lisede okurken “Liseler Arası Tiyatro Yarışmaları” filan vardı. Orada bir iki ödül aldım ben. Sonradan bu ödüllerin ne kadar önemli olduğunu anladım. Ödül aldıktan sonra jüri konservatuara gitmemi önerdi. Onların yönlendirmesiyle konservatuara girdim. Benim hayatım hiçbir zaman belirli bir yerde kalmadı. Hiçbir yere alışamadım. Alışamadığım için de bir yere ait hissedemedim kendimi. Oradan oraya, oradan oraya savruldu. En son buradayım. Sonra ne olur biliyorum.

Konservatuarı Ankara'da, Hacettepe Üniversitesi'nde oku- dunuz.

Engin Günaydın: İki sene okudum orada. İlk senede atıldım. O zamanlar ne yaptığımdan haberim yoktu, atmakta haklılardı. Çünkü Shakespeare oynuyordum ama ne dediğini anlamıyordum. Ezberlemeye çalışıyordum sadece. Sonra oynamaya çalışıyordum ama bir boşlukta gibiydim. Hiçbir şey anlamadan, ne dediğimden de haberim olmadan debeleniyordum. Mesela, tiradın sonunda ağlamam gerekiyor. Ama ben oraya bakıyorum, buraya bakıyorum, hiç ağlamak da gelmiyor içimden. Sonuçta atıldım. Cüneyt Gökçer elebaşları. Lemi Bilgin ve Çetin Tekindor da hocalarımdı. Ama gerçekten hiç suçlu bulmuyorum onları. Ben de olsam kendimi atardım.

Sonra görüştünüz mü hocalarınızla?

Engin Günaydın: Cüneyt Hoca zaten hiç kimseyi pek hatırlamaz. "Hocam öğrencinizim." filan desem de hatırlayacağını zannetmiyorum.

Sonra Mimar Sinan'a geldiniz.

Engin Günaydın: Sonra Hacettepe'de af sınavı oldu. Tekrar geri aldılar konservatuara. Sonra Timuçin Esen ile İstanbul'a gitme-ye karar verdik. Son iki seneyi de İstanbul'da okudum.

O sırada başlamış mıydınız oyunculuk yapmaya? Biz sizi izlemeye skeçlerle başladık. Yanlış hatırlamıyorsam ilk *Bir Demet Tiyatro*'da Zabita İrfan rolü ile görünmeye başladınız. Bu süreçler nasıl gelişti? Tiyatro bölümünde okurken birileriyle paslaştınız mı yoksa sizin kendi araştırmalarınız, ilişkileriniz sayesinde mi oldu?

Engin Günaydın: Beşiktaş Kültür Merkezi (BKM) yeni kurulu-yordu. Benim konservatuardan mezun olduğum sene oyuncu arıyorlardı. Ben de girdim ve kabul edildim. İlk olarak *Otogargara*'da (1995) oynamıştım. Sonra BKM, *Bir Demet Tiyatro* televizyon projesini yaptı. Orada da Zabita İrfan'ı oynadım. 25 yaşındayken oynadığım bir roldür.

Biz sizi *Zaga*'daki skeçlerle daha fazla tanıdık. *Bir Demet Tiyatro*'daki İrfan karakteri de çok güçlüydü. Zabita İrfan olarak da tanıdık sizi ama ardından bir *Zaga* furyası başladı.

Engin Günaydın: O çok daha sonra oldu. Ben uzun bir süre sıkıntı yaşadım. Beş sene işsiz kaldım. Ama oyunculuk yapacağımı düşünmüyordum, oyunculuk benim için bir hobi gibi ara sıra yapılacak bir işti. Ve tabii para kazanmak için. Konservatuardan mezun olduktan sonra yazmak daha fazla ilgimi çekti. Zaten oyunculuk da yapmak istemiyordum. Çok utangaçtım ve

sahnede çok basit şeyleri yapamıyordum. “Evet, efendim” demek isterken ağzımdan “Hayır, efendim” çıkıyordu. Bu kadar basit şeyleri neden yapamadığımı bir türlü çözemişyordum. Hatta birisi “Oğlum sen hap mı kullanıyorsun?” demişti. İnsanların dediğini anlamakta güçlük çekiyordum. Okulda da böyleydi. Derslerde “Portakalla ilişki kurun” derlerdi mesela. Kimisi bakıp; “Güneş batıyor.” filan diyordu. Sıra bana gelince portakaldan başka bir şey gelmiyordu aklıma. Makine yapıyordu mesela, herkes peşine takılıyordu makinenin. Herkes bir hareket yapıyor, makinenin bir parçası oluyorsunuz. Benim dışımda herkes katılıyordu buna. Bense boş boş dolanıyordum. Konuşmaları da uzun süre anlamadım. İstanbul’da da anlamıyordum. Sonradan, o zamanlar aklımın pek yerinde olmadığını fark ettim. 30 yaşından sonra neden hoşlandığımı ifade edebilmeye başladım. Akıllı birisi olmak istiyordum, öyle laflar etmeliydim ki “Vay anasını!” demeliydi herkes. Aslında bunu bu kadar kafama taktığım için konuşamadığımı fark ettim. Duygularımı, düşüncelerimi ifade ettikçe rahat konuşmaya başladım ve konuşma balonum genişledi. Bunu itiraf etmek psikolojime de iyi geldi. Akıllı olmak güzel bir şey ama her zaman akıllı olmak zorunda değil insan. Zaman zaman akıllı olabilir ve kendi zekâsıyla gurur duyabilir. Ama insan bir yelpazedir. Gerizekâli, aptal, sinirli, öfkeli ve bazen akıllı olur. Bu yelpazenin içerisinde gider gelir. Bu kararı verdikten sonra kendimle ilgili doğru bir noktaya ulaştım.

İşsiz kaldığım beş senelik dönemin sonunda *Aşkım Aşkım* (2001) dizisinde oynamaya başladım. Sonrasında oyunculuğu sevmeye başladım. Neden sevmediğimi anladıkça sevginin yolu açıldı. Bilmediğim karakterleri oynamak gerçekten zordu. Daha tanıdığım karakterleri oynadığım zaman oyunculuktan zevk almaya başladım. Zabita İrfan tanıdığım bir adamdı. Çok tanıdığım için sahtekârları bilirim. Sahtekâr olmak istemem ama oynamayı çok severim. Çünkü en renkli roller genelde doğruları olmayan insanlardır. Bu rolleri oynamak çok hoşuma gitti. Daha renkliydi, istediğim gibi yuvarlanabiliyordum, çatır çatır dedikodu yapabiliyordum. Normal hayatta bunları yapamam ben. Birisi beni kovsa üç yüz kilometre kendim giderim. Ama gitmeyişi, yapışan adamı oynamak çok büyük bir zevk verdi bana. Sonra *Size Baba Diyebilir Miyim?* (2004) diye bir projeden teklif geldi. Okan Bayülgen de vardı orada. “Zaga’da bir şeyler yapalım mı?” dedi ve başladık. Sonrasında ben yapamayacağımı anladım. Bir - iki deneme oldu. İşte “Şunu yap, Engin” filan dediler. “Ya, galiba ben onu yapamam” diyordum. “Niye yapamazsın ya sen oyuncusun? Sonuçta taklit yapacaksın?” dediler. “İyi tamam yapayım, oyuncuyum” deyip uğraştım, didindim. Ama bir türlü yapamıyorum. Ve en sonunda “Okan ben bunu yapamayacağım” deyip ayrılmaya karar verdim. O gün hava durumu skecini çekiyorduk ve ilk skecimiz oydu. Orada bocalayan

adam aslında bendim. “Şunu yap!” diyordu, ben nasıl yapacağımı bilemiyordum. Okan bunu çok iyi anladı ve beni köşeye sıkıştırmaya başladı. Ve köşeye sıkışınca ben çok saçmalarım.

Siz yazdınız zannediyorum o skeçleri.

Engin Günaydın: Yok, hiçbir metni yoktu onların.

Doğaçlama mıydı?

Engin Günaydın: Doğaçlamaydı. Sadece konusu belliydi. Mesela, “Sunucusun.” diyordu sadece. “Şimdi basketbol arasında-sın, içeride maç var.” diyordu. “Şimdi o havaya gir” diye motive ediyordu. Ben de söyleneni yapıyordum. Zaten hiçbir şey belli olmadığı için istediğini söyleyebiliyorsun.

Yaşadığınız zorlukların oyunculuk adına sizin için bir alan yaratmış olduğunu zannediyorum. Deneyerek, kendinizi dinleyerek veya mücadele ederek oyunculuğunuz pişti denebilir mi? Biz sizi televizyonda izlerken hep güldük, ama sinemada böyle olmadı. İki ayrı çizgiyi bize çok net yansıtabildiniz diye düşünüyorum. Ben ilk defa *Yazgı*'da (Zeki Demirkubuz, 2001) izledim sizi. Son derece maço bir erkek karakteri oynuyordunuz ve hiç komik değildiniz.

Engin Günaydın: Komedi aslında güncel bir konudur. *Bir Demet Tiyatro*'yu şimdi izlediğinizde eskisi kadar komik bulmayabilirsiniz. Bir süre sonra izlediğiniz zaman Burhan Altıntop'u da komik bulmayabilirsiniz. Sinema ise şu anda olduğu kadar, gelecekte izlendiğinde de güldürmeli. Bundan dolayı komedi benim için sinemada çok daha zordu. Bunu *Vavien*'le (Durul Taylan - Yağmur Taylan, 2009) denedik ve başarılı oldu. Seyirci izlediğinde *Vavien*'i daha komik bulacak ileride. Ama şu anda başka türlü değerlendirmelerden dolayı film tam sağlıklı okunamadı bence. Sinemada komedi yapmak istemedim. Çünkü sinemada komedi avamlaştırılabilir. Bunun bir parçası olmak istemedim. Hikâyesi olan, güçlü karakterleri olan ve iyi yapımların içinde olma kararı verdim. *Yazgı* da öyle bir projedir. *Yazı Tura* da (Uğur Yücel, 2004) öyle bir projedir. İyi hazırlanmış projelerin içinde olmak istedim. Yoksa komediyi gerçekten çok seviyorum. İnsanları güldürmek bana da iyi geliyor. Ama bunu da doğru yapmak istiyorum. Sinema güncel bir konu değil. Türk sinemasında hala otuz sene öncesinin filmlerini izliyoruz. Gelecekte de bu dönemin filmlerini izleyecek Türk seyircisi. Buna hazırlık yapmak gerektiğini düşünüyorum.

Sizin yaptığınız aslında kara mizah. Özellikle *Vavien* filminde böyle. Sizin oyunculuğunuzda komedi ve kara mizah birli-

rinden ciddi biçimde ayrılıyor. Televizyonda gördüğümüz karakterleriniz komedi ama anladığım kadarıyla sizin yapmak istediğiniz ve parçası olmak istediğiniz kısım kara komedi. Evet, şovlarınız da var ve *stand-up* da yaptınız. İlişki kurarak insanları güldürmek ve böyle bir paylaşımında bulunmak istiyorsunuz sanırım. O sadece komedi olmuyor. Bir karakteri canlandırırken nasıl çalışıyorsunuz? Örneğin, *Vavien*'deki Celâl karakteri için araştırma yaptınız mı? Sanıyorum yaşamın içinden karakterleri canlandırmayı seviyorsunuz.

Engin Günaydın: Evet, çünkü seyirci yaşamın içinden karakterleri hemen anlıyor. Eğer yaşamın içerisinden birisi değilse seyirci bir yere oturtamıyor. Bundan dolayı ilk baktığım şey karakterin gerçek hayatta karşılığı olup olmadığı. Celâl de gerçek hayatın tam ortasından biriydi. Karakterlerin bütünü zaten öyleydi. Sevilay da öyleydi, Settar Abi'nin rolü Cemal de öyleydi.

Film gerçek hayatın içerisine girdiği zaman seyirci çok yaklaşıyor öyküye ve karakterin sıradışı oluyor. Filmdeki karakter köşeye sıkıştığında seyirci de köşeye sıkışıyor ve böylece karakterin vereceği kararı merak ediyor. Ben film ve seyirci arasındaki ilişkiyi seviyorum. Oynadığım her rolün hayatla bir bağı olmasını istiyorum. Öbür türlü her şey havada kalıyor ve "Acaba bu neydi?" gibi bir durum oluşuyor. Bunu sevmiyorum.

Belki az önce söz ettiğiniz Shakespeare oynarken yaşadığınız kendini ifade edememe durumu gerçeklik payının olmasından kaynaklanıyordu.

Engin Günaydın: Ben babasını öldürmeye çalışan adamı bilmiyorum. Kılıç kullanan adamla tanışmışlığım yok. Bu karakterler nasıl hissediyor bilmiyorum. Bunu oynamam gerektiğinde yabancı bir aktörün yaptıklarını taklit etmem gerekiyor gibi hissediyorum. Zaten beklenti de biraz o yönde oluyor. Ve oyunculuktan ciddi anlamda sıkılıyorum. Böyle bir oyunculuk yapmamı mesleğim gerektiriyor diye bunu yapmak istemiyorum. Yazmayı istememin ana nedeni oynamak istediğim rolleri ortaya koyabilmektir aslında. Uzun süre yazmakla uğraştım. Ama reddettiler. Bir kanal "Gerçek hayatı yazma çünkü seyirciler gerçek hayatı öğrenirse bizi taşlar. Sorun yaşıyoruz." demişti. Halbuki gerçeği anlatmak gerekiyor. Birçok dizide aslında Türkiye'de yaşanmayan sanal bir dünya seyirciye varmış gibi gösteriliyor. Seyirci onları bir yerlerde yaşıyor sanıyor. Bu aslında televizyonların bir anlamda çok hoşuna gidiyor, işlerini kolaylaştırıyor. Daha gerçek karakterlerin ya da gerçek yaşantıların içerisine girmekte endişe duyuyorlar. Benim oynamak istediğim roller gerçeğe daha yakın roller olduğundan sinema yapmaya karar verdim. Tele-

vizyonda bu iş yürümeyecekti. Çünkü sinema daha özgür bir alan ve yapmak istediğinizi uzun süre fark etmiyorlar. Öyle bir avantajı var. Şimdi zaten yapımcılar “Vavien gibi değil, değil mi? diyorlar?” Çünkü şimdi fark ettiler ki Vavien gibi film-lere yapımcı olmamak gerekiyor.

Size bir sürü senaryo geliyordu. Onlara yaklaşımınız nasıl?

Engin Günaydın: Gerçek hayatta karşılığı olmayan ya da bilindik sahnelerin yeni bir versiyonu gibi roller olduğunda “Tamam bu sanal bir rol ama ben bunu daha gerçek hale nasıl getirebilirim?” diyerek kabul ediyorum.

Burhan Altıntop gibi çok tehlikeli bir karakter oyunculuğunun altından başarıyla kalktınız. Şahaneydiniz, herkesi eksen başına kilitlediniz. Ama bu karakterin üzerinize yapışma ihtimali vardı. Şu anda hepimiz Burhan Altıntop'u hatırlıyoruz ama Engin Günaydın'ı da biliyoruz. Aksi durumu çok tehlikeli oluyor oyuncular için. Siz nasıl başardınız?

Engin Günaydın: Burhan Altıntop'tan bir dönem çok korktum. Google'da arıyordum, milyonlarca karşılık çıkıyordu. Kendime bakıyorum, 30 bin - 40 bin civarında sonuç çıkıyordu. Karakter o kadar genişledi ve büyüdü ki, benim düşüncelerimi ve hayallerimi mahvetmesinden korktum. Aslında hiçbir şey de yapmadım.

Evet, unutturdunuz.

Engin Günaydın: Zaten seyirci belirli bir süre sonra unuttur. Burhan Altıntop biteli bir sene oldu. İkinci seneden itibaren yavaş yavaş unutulmaya başlandı. Seyirci hayallerle yaşamıyor, yeni bir şey sunulduğu zaman bunu fark ediyor. Burhan Altıntop da gittikçe geride kalan bir kompozisyon ve elbette unutulacak.

Peki Burhan Altıntop'la ilgili çeşitli proje teklifleri geldi mi size?

Engin Günaydın: Çok. Burhan Altıntop seri haline getirilebilir, film yapılabilirdi. Ve korkunç paralar da kazanabilirdi. Ama meslek hayatımın sonu olabilirdi. Bir daha iş yapmam çok zorlaşacaktı. Ondan dolayı yapmamaya karar verdim.

Çok zengin bir adam olabilirdiniz ve kendi filmlerinizi de yapabiliirdiniz. Öyle bir lüksü geri teptiniz.

Engin Günaydın: Lüks hayatı çevremden biliyorum, bir işe yaramadığını da biliyorum. Bir işe yarasaydı çok zengin ol-

mak isterdim, ama psikolojik olarak çok faydalı bir şey olarak görmedim. Çok zengin olmanın psikolojiye bir faydası olmadığı ortada. Beni de mutlu etmeyeceğini iyi biliyordum. Çok para kazanmak gizli bir virüs gibi arkadaşlarıyla, ailenle olan ilişkilerini bozar. İlişkilerimin bozulmasını ve yalnız kalmayı istemediğim için çok para kazanmak istemedim ben. Para kazanmak da bir yalnızlık aslında. Çok görüyoruz etrafımızda, insanlar hasta gibi.

Sizin ailenizle de ilişkileriniz güçlü zannediyorum. Onlarla sürekli iletişim halindesiniz. Bu, oyunculuğunuzu besleyen bir şey mi? Bir röportajınızda annenizin dilinin size çok katkısı olduğunu söylemişsiniz. Yine aynı röportajda babanızın üzerinizde etkisinin büyük olduğunu, hatta size aktardığı kimi cümlelerin *Vavien*'de kullanıldığını belirtmişsiniz. Büyük bir aileniz var, bu durum size oyuncu ve senarist olarak ne katıyor? *Vavien* sizin bulunduğunuz kasabada çekildi. Ailenizden ve çevrenizden mutlaka besleniyor olmanız ki, bu gerçeklik oyunculuğunuza ve senaryolarınıza yansiyabilsin. Biraz bundan bahsedebilir misiniz?

Engin Günaydın: Benim yazdığım ya da oynadığım şeyi ailem anlayabilmeli. Eğer annem anlamıyorsa saçmalıyorum demektir. Çünkü beni yetiştiren kişi olduğu için beni en iyi tanıyan annem ve ailem. Yazdıklarımı ilk onlara okuturum, onaylarını alırım. Ne düşündükleri önemlidir. Annem *Vavien*'e çok güldü mesela. Okuryazar değil kendisi. Hani reklâmcıların gözünde Z grubunda filan, alışveriş bile yapmaz. Akli başında kişilerden bile filmi anlamadığını söyleyenler oldu. Türkçeyi annemden öğrendim. Bundan dolayı annemi yaratıcım olarak görürüm. Bende inanç kavramı annem ve ailemle sınırlıdır. Annemin ve ailemin söylediği şeylerin kutsal bir tarafı vardır benim için. Öyle olduğu zaman aile ilişkileri daha güçlü oluyor. Ve o zaman yazmaya bir neden bulabiliyorum. Sıcak, yakın ilişki yazmak için bir başlangıçtır, egzersizdir.

Kendiniz için yazmaya başladığınızı söylüyorsunuz bir yerde. Biraz önce de istediğiniz karakterleri oynamak için yazmanız gerektiğinden söz ettiniz. Bundan sonra kendi filmlerinizde mi oynamak istiyorsunuz?

Engin Günaydın: Yok, son zamanlarda hoşuma giden roller gelmeye başladı. Ben anti-kahramanları severim. Kahraman pek sevmem, kahramanın ne yapacağı bellidir. Anti-kahramanın sürprizleri ve başına gelen olayları çoktur. Benim de başıma çok iş geldiği için o tip rolleri kendime yakın bulurum. Bana anti-kahraman rolleri çok gelmezdi, ama son 1-2 senedir gelir oldu.

Peki bu aralar televizyondan ve sinemadan gelen senaryoları nasıl okuyorsunuz? Belli kriterleriniz var mı? Okumadan geri çevirdiğiniz şeyler de oluyor mu? Yapım şirketi, yapımcı ve yönetmen, seçimlerinizde etkili mi?

Engin Günaydın: Ben iyi çalışılmış işleri duyuyorum. Senaryosunu hemen ben bulayım gibi bir durumum yok. Bazı filmler hemen fark ediliyor. Mesela *Takva*'da (Özer Kızıltan, 2006), çok ciddi bir çalışma vardı ortada. Filme ortak olmayı kendim istedim ben. Teklifi de kendim yaptım. Çünkü aslında bir film ciddiyetle başladığı zaman bu çevreye de yansıyor. Zaten hemen senaryonun okunacağı ve cevabın hemen verileceği projelerde yer almıyorum. Popüler kültürle ilgili filmler yapmak isteyenleri direkt reddediyorum. Çünkü o başka bir düşünüş tarzı ve o düşünüş tarzında hareket etmek istemiyorum. Hikâyesi, kalıbı belli olan projelerde yer almak istiyorum. Ben okullu bir oyuncuyum. Benim için önemli olan karakter, o karakteri çalışmak, partnerim, partnerimle kurduğum ilişki ve sahne üzerinde yaydığımız enerji. Bu, okulda öğretilen bir şeydir. Bu kuralı uygulayabildiğim her türlü filmde ve projede oynayabilirim, ama popüler filmlerde "Sen bu işi halledersen, yanında da bu olacak zaten. Sen de iki espri patlattın mıydı, bu iş tamamdır." mantığı var. O muhabbetin içerisine girmek istemiyorum ben ve girmeyeceğim.

İlk filminiz *Yazgı*, değil mi?

Engin Günaydın: Evet.

Zeki Demirkubuz ile çalıştınız. Çalışma sürecinizden de biraz bahsedebilir misiniz?

Engin Günaydın: *Yazgı*, milletin dediğini anlamıyordum dediğim zamanlara denk geliyor. Zeki'nin dediklerini de anlamıyordum.

Projeye nasıl dâhil oldunuz?

Engin Günaydın: Zeki, Zabita İrfanı çok beğeniyormuş. Onu yaparsan, bunu da yaparsın mantığıyla çağırdı beni. Söyledikleri şeylerin oyunculuk olduğunu da bilmiyorum. "Şimdi mesela kapıyı açıyorsun, başkasının evine giriyorsun. Kapı açık kalıyor, sen içeride kim var diye bakıyorsun. Bunu yap." diyor. "Bu oyunculuk mu?", diyordum. Hâlbuki benim kapıyı şöyle kırmam lazım ayağımla, oyunculuğu bu sanıyordum ben. Çok basit, küçük detayların aslında filmin atmosferleri olduğunu ben ilk defa Zeki'den öğrendim. *Yazgı* benim öğrenci olduğum filmidir, Zeki de hocalık yapmıştır bana.

Çok etkili bir roldü orada oynadığınız karakter. Filmin anti-

kahramanı olarak tarif edilebilecek bir karakterdi; Ankara Film Festivali'nde de 'En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü' aldınız. Bu ödüllerin, festivallerde filmlerin gösteriliyor olmasının size bir yansıması oluyor mu? Takip ediyor musunuz sürekli?

Engin Günaydın: Aslında takip etmiyorum. Aslında festivallerden hoşlanmıyorum. Hoşlanmam gerektiğini de düşünüyorum. Belki de hoşlanacağım şeyin ne olduğunu bilmiyorum. O konuyu çözemedim. Ne ile ilgilenmem gerektiğini bulamadım. En son Bosna'ya gittim ve gerçekten hiç iyi vakit geçiremedim. Sabah içmeye başlıyordum, geceye kadar içiyordum. İçi de kesmiyordu belli bir süre sonra, uykuya geçemiyordum. Kaçmak istiyordum. Belki aradığımı bulduğum zaman zevk alabilirim festivallerden ama şimdilik pek hoşlanmıyorum.

Türkiye'deki festivaller?

Engin Günaydın: Türkiye'dekiler bize daha yakın.

İstanbul'daki?

Engin Günaydın: Güzeldi o. Partileri güzeldi. Ödülleri güzel oluyor aslında da, ne bileyim, insan utanıyor ödül alırken.

Bazı oyuncular için film bittikten sonra süreç de bitiyor. Geri kalan şeyler beni ilgilendirmez diyebiliyorlar. Filmin izleyici ile buluştuğu an sizin için nasıl bir his?

Engin Günaydın: *Vavien* gösterime girdiği zamanlarda gece 3'te filan uyanıyordum. Sonra da uyuyamıyordum. 2-3 saatlik uykularla hareket ediyordum. Çok heyecanlıydım. Sonra gişe rakamları geldi. Hepimizde bir moral bozukluğu oldu, uzun sürdü bu moral bozukluğu. Biz aslında filmin böyle bir akıbeti olacağını düşünmüyorduk, aksine çok izleneceğini düşünüyorduk. Sonradan düşündüğümüzde filmin hikâyesi bunu gerektiriyormuş dedik. Çünkü öyle bayat bir film değildi açıklaması. Kendi içinde eğlenceli bir filmdi, sıkılmıyordu. Anlattığı bir hikâyesi vardı. Herhalde izlenir diyordum, böyle bir sonuç beklememiştim. Alışkanlıklarla alakalı sanırım. Türkiye çok kötü şeylere, popüler kültüre alıştırdı maalesef. Müzikte de böyle. Hâlbuki her şey aynı değildir. Değişik değişik olması gerekir. Mizah da farklıdır. Woody Allen tarzı mizah vardır, ama değişik değişik tiplmeler de vardır. Herkes kendi alanında hareket eder. Türkiye'de böyle değil. Belirli bir kalıp var, herkes Cem Yılmaz olmak istiyor. Onun popülerliği gibi bir popülerlik istiyor. Hâlbuki bu doğru bir konum değil. Herkesin kişiliği ayrı olduğu gibi mizah dünyası ve düşünme biçimleri ayrıdır. Bu fark-

lılıklar Türkiye’de özendirilmiyor ne yazık ki. Birçok iyi iş bu nedenle batıyor. Mesela Deniz Türkali ile görüştüm bir gün. Atıf Yılmaz’ın *Aaahh Belinda* (1986) döneminde yaşadığı zorlukları anlatıyordu. 20 sene önce Atıf Yılmaz’ın yaşadığı sıkıntılarla bugün benim yaşadıklarım aynı. Türk sineması sektörü olarak çok gelişiyor. Tekniğimiz, kameralarımız harika. Ama mantalite olarak baktığımız zaman gerideyiz. Türkiye kendi hikâyesine sahip çıkmıyor. Senarist kendi hikâyesini oluşturmaya cesaret etmiyor. Yönetmen kendi hikâyesini çekmek istemiyor. Hâlâ ne gişe yapar, onun peşindeler. Hâlbuki bir ülkenin kültürü kendi sinemasını oluşturduğu zaman ortaya çıkar. Başka ülkelerin sinemasını taklit ettiği zaman komik duruma düşer bence. Türk sineması bundan hâlâ kurtulamadı. *Vavien* yerel bir hikâyedir. *Vavien*’le birlikte vizyona girmiş yetmiş film de bizden hikâyeleri anlatmış olsaydı, Türk sineması dünyada söz sahibi haline gelebilirdi bence. Hâlâ bastırılmışlık devam ediyor ve bu biraz da yapımcılardan kaynaklanıyor. Seyirci de kendi sinemasına sahip çıkmıyor. Ama Türk sineması bu süreci atlatacak.

Siz bu sürecin nasıl gelişeceğini düşünüyorsunuz?

Engin Günaydın: Senaristler kendi hikâyelerini oluşturmaya, kendi karakterlerini yaratmaya başladığı zaman süreç gelişecek. Türkiye’de aile ilişkileri yeterince önemsenmiyor. Türkiye’nin yaşadığı travmalar da aile ilişkilerini çok etkiledi. Türkiye, aileler üzerinde yaşadığı en büyük travmayı 12 Eylül 1980 yılından yaşadı. Hâlâ da kendini toparlamış değil. Kuşaklar arasında iletişim çok kötü. Eğer ailenin birbiriyle kurduğu iletişim güçlenirse, senaristler hikâyelerini daha bildiğimiz karakterler üzerinden kurabilecekler. Aileden karakterler sinemanın önemli figürleri haline gelecek. Senaristler bence kendi ülkesine ve kendi ailesine daha yakından bakmalı ve oralardan karakter çıkarmalı. Bizde hâlâ “Şu karakter daha iyi tutar. En iyisi o.” gibi şablonlar üretiliyor.

Esas kadın ve esas erkek arasında sürüp giden hikâyelerin peşinden koşuyoruz.

Engin Günaydın: Ablamın boşanmakla ilgili söylediği kimi şeyleri birçok edebiyat eserinden daha önemli bulurum. Aile ilişkileri bizde gerçekten büyük zarar gördü. Aileler arasında tekrar sağlıklı ilişki kurabilirlerse az önce söz ettiğiniz kalıbın dışında daha ilginç hikâyeler yaratılabilir. Aileye karşı ciddiyetsizlik olduğunu düşünüyorum. Ben aile kavramına önem veriyorum, hatta arkadaşlarımı da ailem gibi görmeyi tercih ediyorum.

Diğer sinema filmlerinizden bahsedelim istiyorum. Mesela *Yazı Tura* filmindeki tecrübelerinizden biraz bahsedebilir

misiniz? Filmde Olgun Şimşek ile bir kavga sahnemiz vardı. Oradaki iki karakteri tarif etmek adına etkileyici bir sahneydi. Böyle rolleri nasıl canlandırıyorsunuz? Bu tarz sahneler sanırım bir oyuncu için hem çok etkileyici, hem de zor sahnelerdir.

Engin Günaydın: O sahnede gerçekten birbirimize saldırdık. Ama tabii zarar vermemeye çalıştık. Hani insan kavga ettiği zaman sinirden eli ayağı boşalır, eve gelirsın, ayağını uzatırsın ama yine de toparlayamazsın. Oyunculukta böyle bir sahneyi tekrar tekrar canlandırmak, bir yandan da psikolojini dengede tutmak zorundasın. *Yazı Tura*'daki o sahnede büyük bir kavga vardı. Zaten üçüncü kez tekrar ettirmedim Uğur Abi, çünkü çok yorulmuştuk. Benim ayaklarım filan titriyordu artık. Seyircinin o büyük kavga atmosferini hissetmesini istedik. Oyuncu aslında bir atmosfer yaratma uzmanıdır. *Yazı Tura* da bunu yapmaya çalıştığımız bir film. Olgun da psikolojik olarak role çok girmişti. Benim de ilk filmlerinden biri olmasına rağmen ruhumu kattığım bir film. Sinemada gerçekçi öyküleri seviyorum zaten. Televizyon şov ağırlıklı, orada kurgunun ağırlıkta olmasını anlayabilirim. Ama sinema başka. Spielberg'in bir lafıydı sanırım; "Kamera düşünce okuyabiliyor." Yani kamera karşısındaki oyuncunun hissettiklerini seyirci okuyabiliyor. Sinemada seyirci, oyuncunun zihninde dönen dolabı daha iyi görebiliyor ve film daha kalıcı oluyor. Duygularınızı filme bırakmak zorundasınız, bu anlamda oyuncunun işi zor.

Oynarken kamera ile mi ilişki kuruyorsunuz, yoksa oyuncuyla mı?

Engin Günaydın: Oyuncuyla, çünkü kamera ile ilişki kurulmaz. Kamera gözlemcidir. Ben kameranın nerede olduğunu da pek öğrenmek istemem açıkçası. Karşımdaki aktör ya da objeyle ilişki kurmayı tercih ederim. Ben filmin gerektirdiği atmosferi kullanmakla yükümlüyüm. Karşımdaki aktörle birlikte o sahneyi ortaya çıkarmaya çalışırız. Ve reji de onu artık nasıl çekmek istiyorsa bunu yapmaktır yükümlü.

Paslaşmaktan özellikle keyif aldığınız oyuncular var mı sinemada?

Engin Günaydın: Oyuncular çok duygusal insanlardır. İlişki kurduğunuz zaman hemen size cevap verirler. Ben genelde karşımdaki oyuncunun açık olmasını isterim. Ben ona uyum sağlarım. Bu daha doğru bir ilişki doğuruyor aramızda. Karşımdaki oyuncu açık bir alanı olduğu zaman kendini rahat hissediyor ve bu da bana yansıyor.

**Karşınızdaki oyuncunun performansı sizin oyunculuğunuzu çok etkileyen bir şey. İyi oyuncular karşılarında iyi oyuncu görmek isterler. Oynadığınız üç sinema filmindeki oyuncu-
luklara bakacak olursak, oradaki deneyimler nasıldı?**

Engin Günaydın: Ben o konuda şanslıyım. Oyunculuktan gelen Uğur Yücel ile çalıştım. Oyunculuğu iyi biliyordu, bu nedenle ilişki kurmamız daha kolay oldu. Diğer filminde de Zeki Demirkubuz'la çalıştım. İyi aktörlerle çalışmak istiyorlardı, bundan dolayı kadromuz çok iyiydi. İyi oyuncularla çalışmanın keyfi başkadır, çünkü iş daha kolay yürür. Sinema zaten çok zor bir konu ve eğer oyunculuğu zor hale getirirsek yandık. İş olabildiğince kolaylaştırmak için iyi ekiplerle çalışmamız gerekiyor. Kimsenin kimsenin işine müdahale etmemesi gerekiyor. Öbür türlü zor.

Sete gelene kadarki süreçte yönetmenle, sanat ya da görüntü yönetmeniyle sıcak bir ilişki kurmayı istiyor musunuz? Böyle bir iletişim halinde olmayı tercih ediyor musunuz?

Engin Günaydın: Mesleki anlamda kurmuyorum. Ama arkadaşlık anlamında tabii ki ilişki kuruyorum.

Vavien'in senaryosu size ait olduğu için soruyorum, mesela kostümcülerin kim olduğunu biliyor musunuz?

Engin Günaydın: Ben hiç kimsenin işine karışmam. Çünkü o kostümler rengine kadar tarif edilmiştir. Herkesin filmlerle ilgili bir çalışma tekniği var. Filmin senaristi olduğunuz zaman aslında etkili bir figürsünüz, birlikte çalıştığınız insanların zihnini bulandırabilirsiniz. Eğer kostüme bir şey deseydim kostümcünün zihnini alaşağı edebilirdim. Kendini büyük bir hata içinde zannedebilirdi. Bundan dolayı bir müdahalede bulunmadım. Zaten bu işle uğraşan bir yönetmen de var ayrıca, gerekirse onlar zaten kavga eder.

Senaryosunu yazdığınız filme zarar verdiğini düşünseniz bile mi?

Engin Günaydın: İyi senaryo zaten kendini çok iyi tarif eden senaryodur. Okuduğunuz zaman filmin tamamını senaryoda görürsünüz. Eğer çalıştığınız ekip de iyiyse, yanlış yapılmaz. Ufak tefek hatalar tabii ki olur, ama ona da rejisör müdahale eder.

Vavien'in senaryosunda hiç değişiklik oldu mu? Çekim sürecinde sizin yazdığınızın dışına çıkıldı mı?

Engin Günaydın: Film çekilirken senaryo uzun geldiği için bazı sahneler atıldı. Çünkü bazı şeylerin altını çizebilmek için

benim rejiyi düşünmeden tekrar yazdığım sahneler olmuş. Doğruydular çıkarılmaları.

Bazı karakterleri oyuncularıyla düşünerek yazdım dediniz. Mesela Sevilay karakterini...

Engin Günaydın: Binnur Kaya ve Settar Tanrıoğen ile üçümüzün bir filmde oynamasını çok istiyordum. Yazarken kolay olur sanıyordum ama aksine çok zorlandım. Çünkü Binnur'un karakterini yazarken ona uygun, hoşuna giden şeyler yazmaya çabaladım. Aynı şey Settar Abi için de geçerli. Bunlarla uğraşırken senaryoyu tamamlamam üç senemi aldı. Çok uzun bir süre, bir senaryo bu kadar sürmemeli. Şimdi yeni yazdığım senaryoda aktör düşünmüyorum.

Yazmam uzun sürdü dediniz ama bu sayede 20-30 yıl sonra bile izleyebileceğimiz güzel bir film var elimizde. Kaç kişi izledi, gişesi ne kadar oldu bilmiyorum ama izlemeyenler de merak etmiştir sanıyorum. DVD'si de yayımlandı sanırım.

Engin Günaydın: Evet, çıktı. *Vavien* daha çok uzun süre izlenebilecek bir film.

Taylan Kardeşler ile iyi başlangıç yaptınız. Yönetmenlerin aynı senaristlerle ve aynı oyuncularla çalışması ender görülen bir şey. Siz bir sonraki senaryonuzu da onlarla filmleştireceksiniz, değil mi?

Engin Günaydın: Ben Taylan Kardeşler'in *Küçük Kıyamet* (2006) filmi izlediğimde onların *Vavien* tarzı bir komediyi kotarabileceklerini düşündüm. Sinema anlayışları çok sakın ve sağlam geliyor bana. Türkiye'de sakın olmak cesaret istiyor. Türkiye'de yapımcısından oyuncusuna herkes paniktir, hep yetişti, yetişmedi diye telaşlanırlar. Halbuki sinema sakınlık istiyor. Ayrıca Taylan Kardeşler gündemi sürekli takip ederek kendilerini güncelliyorlar. Birinin gözünden kaçsa, öbürü bırakmıyor kesinlikle peşini. Çalışırken de çok canlılar ve hiçbir şeyi olurlarına bırakıyorlar. Bu yüzden ikinci senaryoyu da hemen onlara verdim zaten.

Vavien bana çok edebi bir tat verdi. Edebiyatla aranız nasıl?

Engin Günaydın: Az önce bahsettiğim okuduğumdan bir şey anlamama durumu vardı ya, edebiyatta da böyleydi. Shakespeare'in bir eserini okuyorum mesela, 70. sayfaya gelmişim. Biri "Bir önceki sayfada ne oluyor?" diye sorsa anımsamıyorum. Nasıl okudum da 70. sayfaya kadar geldim diye düşünüyorum. Edebiyatla pek alakam olmadı benim. Benim yazmam biraz zorunluluktan dolayı oldu. İşsizdim. Oyunculukta

zorlanıyorum. Sahne üzerinde çok utangaçtım. Ama şimdi bir tiyatro oyunu yazıyorum. Hücrelerin hayatıyla ilgili bir oyun. Canlı müzikli, orkestrasyon düzenleme gerektiren, pahalı bir oyun. Yapımcı bulabilsem keşke.

Oyuncular hücreleri mi canlandıracaklar?

Engin Günaydın: Evet. Çok güzel bir oyun oluyor.

Siz dört sene kadar *stand-up* yaptınız, değil mi?

Engin Günaydın: 180 gösteri yaptım. O gösteriler iyi geliyordu bana. Ama Urla'daki son olaydan sonra çok büyük bir korku girdi içime. Sonrasında yapamadım. Bir daha aynı şey olacak diye korktum.

Ne oldu Urla'da?

Engin Günaydın: Kimse bir şey dinlemiyordu. Herkes başka şeylerle ilgileniyordu. Sonra bana bakan birilerini gördüm. Onlara anlatayım dedim. Ama en son bakan kişinin de dikkati dağıldı, kafayı eğdi. Ben de biri dinlemediği zaman hiçbir şey anlatamıyorum. Hiçbir şey aklıma gelmiyor. Çok kortum ve heyecanlandım. Gelenlere aklıma bir şey gelmediğini, gösteriyi yapamayacağımı ve isteyenlere bilet paralarını iade edeceğimizi anlattım. Çok tatsız bir durumdu.

Özgürlükten çok bahsediyorsunuz. Konuşmamızın başından bu yana gerçek öykülerin önemine değiniyorsunuz. Sinema ve televizyondaki projelerinize bu gerçekliği ve özgürlük duygusunu yansıtabiliyor musunuz?

Engin Günaydın: Bu söylediğiniz benim peşine düştüğüm şey. Zaman zaman benim de gerçeklik algım uzaklaşıyor. Kaçtığı zaman zihnen hastalanıyorum. Zihnimden çok korkuyorum. Dizginleme-ye de çalışıyorum, ama en fazla korktuğum şey delirmektir.

Delilik sınırını geçmekten hepimiz korkuyoruz.

Engin Günaydın: Bazen o sınırı geçiyorum ben, delirdiğimi zannediyorum. Neyse ki toparlanıyorum. Toparlayamamak da var, çok korkuyorum bundan.

Oyunculuk da aslında delilikten korunma yöntemi değil mi?

Engin Günaydın: Oyunculuk aslında bununla ilgili egzersizler. Taraf değiştirme konusunda da egzersiz oluyor roller. Benim en korktuğum şey normal hayatımda sınırı geçmek. Oynarken ise, büyük bir keyifle yapıyorum.

Biraz daha Vavien'den bahsetmek istiyorum. Filmin ismi baştan beri Vavien miydi? Anlaşılmıyor, telaffuz edilemiyor gibi eleştiriler geldi, değil mi?

Engin Günaydın: Aslında Anadolu'da "vavien" çok kullanılan bir kelime. Herkesin evinde olan bir sistem. Ya da ben herkes biliyor zannettim, bu biraz benim yanılığım da olabilir. Sistemi biliyorsa, ismini de biliyordur insanlar diye düşündüm. Filmin içeriği gereği benim Vavien ismini koymam gerekiyordu. Vavien'in ismini koyarken insanın zihninde akıp gidenin gerçekten doğru olup olmadığına vurgu yapmak istedim. Farklı açılardan bakabilmeyi başarmak gerekiyor yoksa kaybolup gidebiliriz bazı insanlar gibi. Ahlak ve namus konularında tek taraflı bakmak insanı duvara toslatır. Bakış açısını çoğaltmak gerekir ki zihin hastalanmasın. Türkiye'de çözemediği problemler yüzünden mutsuz olan çok insan var. Ben bu hasıraltına atılmış şeyleri anlatmak istedim. İnsanlar mutsuzluğu övünme vesilesi olarak görüyorlar. Ben gösterilerimde de "Mutsuzluk hava atma vesileniz olmasın." diyordum. Mutsuzların zihinlerini açıp, hayata daha ferah bakmalarını sağlayabilmeyi niyetim.

Şu anda üzerinde çalıştığınız yeni bir senaryo var mı?

Engin Günaydın: Var, bir dönem projesiydi. Fakat dönem anlattığı için kostümler, sanat yönetimi filan, çok pahalıydı.

Hangi dönemi anlatıyordunuz?

Engin Günaydın: 12 Eylül'ü anlatıyordu. Darbe sonrasında aile ilişkileri zedelendi düşüncemin kökenine inmek istedim. 12 Eylül öncesindeki yaşantıları inceledim. Konu aldığım ailede abi siyasi konularla kısmen ilgili, kardeşleriyle gerçekten ilgili. Abla ise, kardeşlerinin büyük sırdaşı, onları koruyup kollayan ikinci bir anne görevini üstlenmiş. O dönemin bütün ablaları gibi. Anne biraz Adile Naşit'e benziyor. Adile Naşit Anadolu annesini temsil eden bir tiplere çizerek çok doğru bir yerde konumladı kendini. Baba çok kişilikli ve sağlam karakterli biri. Peki, 12 Eylül öncesinde her şey yerli yerinde, komşuluk ilişkileri gayet iyi, mahalle ilişkileri gayet düzgün iken, bu durum nasıl bozuldu? Araştırdığımda 12 Eylül'ü aile ilişkilerini bozan bir unsur olarak gördüm. İnsanlar mahalle kavramını yitirmişler, bu da onları bir boşluğa itmiş. Kimse kendini güvende hissetmez olmuş. Bir baba-oğul hikâyesi üzerinden ölmek üzere olan bir babanın oğluna aktardığı düşünceleri anlatmayı istedim. Okuyanlar mesajımı doğru verebildiğimi düşündüler, güzel bir yolda ilerliyor ikinci senaryo.

Nerede geçiyor?

Engin Günaydın: Yine bir kasabada geçiyor. Bizde ilk bozulan yerler kasabalar oldu, çünkü oraları dağıtmak daha kolaydı.

Bu baba-oğul ilişkisi sizin kendi babanızla ilişkinizden alıntı mı?

Engin Günaydın: Evet. Babamın bana anlattıkları gerçekten çok önemliydi ve herkesi de ilgilendiriyor diye düşündüm. Böylece yazmaya karar verdim.

Taylan Kardeşler ile çekeceğiniz film bu, değil mi?

Engin Günaydın: Evet.

Ama ondan önce başka bir projede yer alacaksınız.

Engin Günaydın: Ocak-Şubat gibi Zeki Demirkubuz'un Dostoyevski uyarlaması *Yeraltından Notlar* projesinde oynayacağım. Senaryosunu yazdığım filmin hazırlıkları da sürüyor, o da yaza yetişecek.

İzleyici: Bizimle konuşurken içinizden geçenleri söylediniz aslında. Hep gerçeğe ilişki kurma halinizden bahsettiniz. Bunu filmlerinizi bağlamanız çok değerli gerçekten. 12 Eylül'den sonra ailenin bozulmasından bahsettiniz, ama bence asıl sorun ilişkilerdeki gerçekliğin yitirilmiş olması. Gösteri yaparken seyircilerin sizi dinlememesi de aynı şey, bizim birbirimizi dinlememiz de. Oradan buradan çıkan reklâmlar yüzünden internette bile bir şeye odaklanamıyoruz mesela. Bunlar hepimizin üzerinde düşünmemiz gereken şeyler. Her şey öyle sanal ki, ölmek bile gerçek değil, bir oyun gibi. Siz çok gerçeksiniz bence.

Engin Günaydın: Evet, gerçeğe ilişkiyi kopardığım vakit çok rahatsız oluyorum ve o zaman delirebilirim. Beni ayakta tutan sadece gerçeğe kurduğum bağ ve tek sığındığım yer de orası. Bunu kaybetmek istemiyorum.

İzleyici: *Vavien'i* üç defa izledim. Her izleyişimde farklı farklı gülecek şeyler buldum. Filmde anlatmak istediğiniz doğrudan gördüğümüz şeyler mi, yoksa filmin içinde gizlenmiş bir anlam var mı?

Engin Günaydın: Yok, gizli bir şey aramamak lazım.

İzleyici: İzlediğiniz filmlerde benimsediğiniz, keşke ben oynasaydım dediğiniz bir rol oldu mu?

Engin Günaydın: Özellikle oynasaydım dediğim bir rol yok. Benim için bir karakteri canlandırmak sıkıntılı bir konu. Zeki'nin filminde oynayacağım mesela, açıkçası hiç memnun değilim hayatımdan. Hazırlık süreci hiç keyifli bir durum değil gerçekten. Sonucu iyi, "Bitti!" diyorsun.

İzleyici: Oyunculukta umutsuzluğa kapıldığınız, bana göre değil bu iş dediğiniz zamanlarda kendinizi nasıl motive ettiniz?

Engin Günaydın: Nelerden hoşlandığımı bilmediğim gibi, hangi rollerden hoşlandığımı da bilmiyordum açıkçası. Bana sunulan rolde mi oynamalıyım, yoksa istediğim rolde mi? Kendi istediğim rolde oynadığım zamanlarda hiç sıkılmıyorum. Zeki'nin filmi mesela çok istediğim bir rol ama korkutucu da aynı zamanda. "Zeki, kovar mı bizi şimdi setten?" diye düşündüğüm bile oluyor. "Engin olmuyor seninle!" der mi acaba diyorum. Sinemada her şey yolunda olacak diye bir kural yok, olmayabilir de. Ben *Vavien*'de çok sevinmişim her şey yolunda gitti diye.

İzleyici: Bir dönem *Uykusuz* dergisinde yazıyordunuz. Sonra bu yazılarınız kesildi. Bunun sebebi nedir? İkinci sorum ise, *Uykusuz*'da en son üçüncü yıl özel sayısında yazmıştınız. Yine böyle yazmaya devam edecek misiniz?

Engin Günaydın: Hayır, yazmayacağım. *Uykusuz* yeni kurulu-yordu ve ben yazarak destek olmuşum, çünkü çizgisi hoşuma gidiyordu. Yazma egzersizi yaparım, belki *Vavien*'in senaryosuna katkıda bulunabilir diye düşünmüştüm.

Neden yazmayacaksınız artık?

Engin Günaydın: En son yazdığımda çok zorlandım. Her hafta düzenli olarak yazmak zor bir iş. Bir de çok olumsuz eleştiriler aldım.

İzleyici: Türk Sinemasının son on yılına baktığımızda ciddi işler üreten bir yönetmen kuşağının oluştuğunu görüyoruz. Zeki Demirkubuz, Nuri Bilge Ceylan, Reha Erdem, Semih Kaplanoğlu ve Tayfun Pirselimioğlu'nun yer aldığı kuşak, bir yandan da daha genç yönetmenlerin yer aldığı yeni bir kuşak var. Genç kuşak yönetmenler ile aranız nasıl? Bu yönetmenler daha gerçekçi filmler üretiyorlar. Bu yönetmenlerin projelerinde yer almak ister misiniz?

Engin Günaydın: Aslında daha yeni tanışıyoruz ve gerçekten çok hızlı proje üretiyorlar. Yılda dört yeni yönetmen birden çıkıyor ve filmlerine baktığımızda sağlam işler çıkardıklarını görüyorsunuz. Doğru bir yolda olduklarını düşünüyorum, sinema-

nın kimliğini onlar oluşturacaklar gibi geliyor bana. Çünkü bizden daha cesurlar. Ben de sonuçta genç biriyim ve genç kuşak yönetmenlerle tabii ki çalışmak isterim.

İzleyici: Türk sinemasına baktığımızda bir yandan seyirciyi düşünerek film çeken Taylan Kardeşler gibi yönetmenler var, öte yandan Zeki Demirkubuz gibi seyirciden çok hikâyeye odaklananlar var. Sizin de aslında televizyon projelerinde yer almanız ve Taylan Kardeşler ile olan bağınız seyirciye bakışınızı nasıl etkiliyor?

Engin Günaydın: Ben seyirciyi seviyorum, içinde yer aldığım bir film izlensin istiyorum. Nihayetinde seyirciden uzak bir iş yapmıyorum ki! Bir senarist olarak anlaşılması son derece kolay bir dilim var. Seyirci ile bağ kurmak istiyorum. Aslında diğer yönetmenler de seyirci ile buluşmak istiyorlar. Fakat aynı zamanda avamlıktan kurtulmak da istiyoruz. Ana akımın avam bir tarafı var. Bize de tavsiye edilen bu avamlığı devam ettirmemiz. Biz iyi hikâyesi olan, iyi rejisi olan filmler zaten seyirci ile buluşmak zorunda düşüncesini savunuyoruz. Bir filmin seyirci çekmesi için ille de avam olması gerekmiyor. Yurtdışında iyi hazırlanmış birçok gişe filmi de var. Bizde ise gişe filminin ne olduğu hâlâ tartışmalı. *Baba (The Godfather, Yön.: Francis Ford Coppola, 1972)* filmi bir gişe filmidir mesela, ama çok sağlam da bir filmdir aynı zamanda. İnanılmaz bir sanat yönetimi çalışması var, aktörler rollerini çok başarılı canlandırmışlar ve film hikâyesini anlatırken edebiyata yakın bir dil kullanıyor. *Akal Oyunları (A Beautiful Mind, Yön: Ron Howard, 2001)* ve *E.T. (Steven Spielberg, 1982)* de birer gişe filmi ama aynı zamanda çok özel filmler. *Kramer Kramer'e Karşı (Kramer vs. Kramer, Yön.: Robert Benton, 1979)* çok güzel bir filmdir ama aynı zamanda çok fazla seyirci çekmiştir. İyi hikâyeler de, iyi filmler de seyirci ile bir şekilde buluşur. Bizde avamlığın gişe filmi olduğunu düşündürmek istiyorlar. Bu doğru bir yaklaşım değil, aksine kolaycılık. Ana akım sinemada doğru dürüst yönetmen yok, sanat yönetimi yok. İçi boş yapımlar var. Bunları gişe filmi diye bize yutturmaya çalışıyorlar. Bu doğru değil. Böyle bir gişe filmi yapsınlar da görelim diyorsunuz ama bunu da yapmıyorlar. Çapulculuklarını doğruymuş gibi bize anlatmaya çalışıyorlar. Türkiye'de ana akım sinema yok. Ana akımı yönlendiren birtakım yapımcılar var ve Engin'i ve Binnur'u yan yana getirelim de iş çıkaralım şeklinde sinema yapıyorlar. Bunu istemiyoruz biz.

İzleyici: Türkiye'deki yeni sinemacıardan beğendiğiniz isimler var mı?

Engin Günaydın: Yeni kuşak sinemacılarla çok iyi anlaşıyorum

diyebilirim. En son Bosna'da tanışıp konuşma fırsatımız oldu.

İzleyici: Çoğu genç yönetmen senaryosunu da kendi yazıyor. Türkiye'de bir senarist grubu oluşmadı sanki.

Engin Günaydın: Türkiye'de çok fazla senarist yok. Yönetmenler şu anda büyük bir çıkış yapıyor ama benzer bir durum senaristler için geçerli değil. Zaten böyle bir çıkış yapmak zor, çünkü senarist olmak uygunlukla alakalı bir konu. Benim niyetim, olunmuş senaristleri daha aktif hale getirebilmek. Önder Çakar mesela, çok iyi bir senarist. Zeki Demirkubuz da öyle. Olgunluk dönemindeki senaristlerin daha fazla proje üretmesini sağlamak gerekiyor. Genç bir senaristin harika şeyler yazması çok zor çünkü.

İzleyici: Hayatta herkesin başarınca "İyi bir hayat yaşadım!" dediği bir şey vardır. Siz neye ulaştığınızda bunu diyeceksiniz? Yoksa kendinizi rüzgâra kaptırıp nereye savurursa oraya mı gidiyorum diyorsunuz?

Engin Günaydın: Hayır, rüzgâra kapılıp savrulmaktan hiç hoşlanmıyorum. Ne yapmak istediğimi bilmeliyim. Önümde beni heyecanlandıracak konular olmalı.

Planlı, programlı mı yaşarsınız?

Engin Günaydın: İş hayatımda bunu yapmak zorundayım. Özel hayatımda planlı birisi değilimdir, aksine salaş yaşarım.

İzleyici: Genç senaristler hakkında bir soru sormak istiyorum. **Gülse Birselle çalıştınız. Bildiğim kadarıyla Avrupa Yakası onun da ilk projesiydi. Gülse Birselle ilgili görüşünüz nedir?**

Engin Günaydın: Gülse Birselle televizyonu çok iyi bilen, televizyon konusunda büyük sıkıntıları iyi aşabilen bir senarist. Televizyonda dizi sürelerinin uzunluğu, karakter sayısı azlığı, bütçe düşüklüğü gibi pek çok sorun var ve bütün yükü senaristler yükleniyor. Gülse Birselle, bu sorunları iyi çözebilen, parlak bir senarist. Ama sinema konusunda herhangi bir projesi var mı, bilmiyorum.

İzleyici: Benim sorum *Avrupa Yakası* ile ilgili olacak. Ben diziyi şimdi bile izlediğimde Burhan karakterine çok gülüyorum. Konuşma tarzınız farklı sanıyordum ama şimdi baktığımda çok da öyle olmadığını görüyorum. Fazla rol yapmıyormuşsunuz. İyi bir şey olarak söylüyorum bunu. Bu gerçekliği nasıl başardınız? Burhan karakteri vardı da, size göre uyarlama mı yaptılar?

Engin Günaydın: Ben rolleri “Harika bir tiplere yarattım, çok iyi bir kompozisyon çizdim.” gibi değerlendirmiyorum. Seçim yaparken sadece rollerin farklı olmasına dikkat ederim. Canlandıracağım rollerin farklı çağrışımları olsun isterim. Burhan Altıntop sonuçta Engin Günaydın’ın bir idari müdür olarak bir köşeye sıkıştırılmış hali. Onun bütün hezeyanları, beni de oraya sıkıştırırsalar ben de böyle davranırdım güdüsünün bir yansıması. Bir rolü canlandırmak böyledir. Rolünüzde birini öldürmeniz gerekiyorsa bir oyuncu olarak, ben bunu en iyi şekilde nasıl becerebilirim?” düşüncesiyle yola çıkıyorsunuz. Çünkü baz almanız gereken yer kendinizsiniz. “Öldürmek istesem ben şimdi bunu öldürebilir miyim? Ya öldüremezsem?” diye aklımdan geçiririm ve böyle oynarım ben. Zaten beni seçmelerindeki neden de bu.

Burhan Altıntop’un hayatınıza ne gibi etkileri oldu?

Engin Günaydın: Sayesinde çok ünlü oldum. Bir oyuncu yaptığı iş başarılı ise zaten ünlü olur. Ama Burhan Altıntop başlı başına bir karakter olarak çok ünlü oldu. Helikopterle bir yere atsalar beni, orada bir ev görsem, kapıyı çalsam, adam beni tanıyacak. Böyle olunca psikolojim bozulacak diye çok korktum ama böyle bir şey olmadı.

İzleyici: Genel olarak sinemada izlemekten hoşlandığımız türler neler? Mesela korku sinemasından hoşlanıyor musunuz?

Engin Günaydın: Yok, hiç hoşlanmıyorum.

İzleyici: *Vavien*’de bence korku biraz vardı.

Engin Günaydın: Evet, Taylan Kardeşler korku seviyor diye eklediğim bir öğeydi.

İzleyici: Komedi seviyorsunuz sanırım, çünkü Woody Allen’dan filan bahsettiniz az evvel. En sevdiğiniz yönetmenlerden ve filmlerden bahsedebilir misiniz?

Engin Günaydın: Woody Allen’in aşağı yukarı tüm filmlerini izlemişimdir. Filmlerinde şehre taşralı mantığıyla bakar. Kendisi bir taşralı olduğu için, olaylara taşralı bir bakış açısıyla baktığı için Woody Allen’ı kendime yakın görürüm. Ben de şehre biraz taşradan bakan birisiyim. Woody Allen’in sorgulayıcı bir tarafı vardır. “Neden böyle? Neden böyle? Neden böyle?” diye her şeyi sorar. Tespitleri de hep şikâyet gibidir.

Sizi oyunculuğuyla heyecanlandıranlar kimler? Kimlerle çalışmayı istersiniz?

Engin Günaydın: İlker Aksum çok ilginç bir oyuncu, şaşırtıyor beni. Binnur Kaya çok iyi bir komedi oyuncusu, ama çok inanılmaz bir ruhani derinliği de var. Binnur bir filmde oynadığı zaman o filmin ruhu derinleşir, bundan hiç şüphe etmenize gerek yok. Settar Abi üslubunu çok beğendiğim bir komedyendir. Olgun Şimşek ruhuyla ve duygularıyla oynayan bir oyuncudur, çok beğenirim onu da. Aynı evde yaşayan tiplerdik, hep birbirimizi destekledik. Aile gibiydik, çünkü durumumuz pek iyi değildi. Ailelerimizin durumları da iyi değildi, bundan dolayı birbirimizi çok kolladık. Biri düştüğünde diğeri hemen kaldırdı. Parasız olduğumuz dönemlerde ayakta kalmayı arkadaşlarımız sayesinde sağlayabildik.

Engin Günaydın kimdir?

1972'de Tokat'ta doğdu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nı bitirdi. Oyunculuk kariyerine *Otogarğara* (1996) isimli oyunla başladı. *Bir Demet Tiyatro*'daki Zabıta İrfan karakteriyle büyük beğeni kazandı. *Zaga* adlı televizyon programında Okan Bayülgen ile birlikte çalıştı. *Avrupa Yakası* dizisindeki Burhan Altıntop karakteriyle tanınırlığını arttırdı. 2005-2008 yılları arasında *O Hikâyedeki Mal Benim* adlı stand-up gösterisiyle Türkiye'nin pek çok şehrinde izleyicileriyle buluştu. En son Zeki Demirkubuz'un Dostoyevski'nin *Yeraltından Notlar* romanından uyarlanan filmde rol aldı.

Filmleri

Yazgı, 2001

Yazı Tura, 2004

G.O.R.A., 2004

Takva, 2006

Vavien, 2009

Ödülleri

2001 Ankara Film Festivali En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü (Yazgı)

2010 Yeşilçam Ödülleri En İyi Senaryo Ödülü (Vavien)

2010 42. Sinema Yazarları Derneği (SİYAD) Ödülleri En İyi Senaryo Ödülü (Vavien)